

Hallintosäätömuutos: 5 luku, sivistystoimenjohtajan toimivalta

YT 10.06.2026 § 34

136/00.01.01.00.00/2022

Valmistelija

Kaupunginlakimies Roosa Aaltonen
roosa.aaltonen@savonlinna.fi, p. 050 401 7788

Selostus

Kaupunginvaltuuston 15.12.2025 § 138 hyväksymään talousarvioon vuodelle 2026 sisältyy kirjaus hallintosäännön ja organisaatorakenteen kokonaisuudistuksesta (s. 22). On perusteltua, hallintosäätöön tehtävät muutokset tarkastellaan kokonaisuudessaan kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Hallintosäätöä on kuitenkin tarpeen muuttaa tietyiltä osin jo ennen kokonaisuudistusta kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi.

Ennen kaupunginvaltuuston 10.11.2025 § 111 päätöstä voimassa ollut hallintosäätö on sisältänyt 76 § (Viranhaltijoiden erityinen ratkaisuvallta ja keskeiset vastuualueet). Hallintosäätömuutoksella 76 § poistettiin ja siihen sisältyneet hallintosäätöön kuuluvat toimivaltaa koskevat kohdat sijoitettiin esimerkiksi toimialan johtavan viranhaltijan määrättäväksi ja delegoitavaksi (luku 5 johtavien viranhaltijoiden toimivalta).

Aikaisemmassa hallintosäätöversiossa 76 § on sisältänyt seuraavat määräykset kulttuurijohtajan toimivallasta:

- *päätää kirjaston käyttöoikeuden menettämisestä enintään 30 vuorokauden ajaksi*
- *päätää yleisen kirjaston käytösäännöt ja liitteet*

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäätömuutoksessa 10.11.2025 § 111 edellä mainitut toimivaltaa koskevat kohdat ovat inhimillisen erehdyksen vuoksi jääneet sisällyttämättä uuteen 5 lukuun (johtavien viranhaltijoiden toimivalta). Siten nykyisellään toimivalta päättää kirjaston käytösäännöistä tai käyttöoikeuden menettämisestä olisi valtuustolla, mikä ei ole tarkoituksenmukaista kaupungin toiminnan kannalta.

Tällä hallintosäätömuutoksella korjattaisiin tuo aikaisempi virhe sisällyttämällä toimivalta ko. asioiden osalta 5 lukuun sivistystoimenjohtajan toimivaltaan. Tällöin sivistystoimenjohtaja voi halutessaan omalla päätöksellään delegoida toimivallan edelleen esimerkiksi kirjastotoimen päällikölle.

Lain yleisistä kirjastoista (1492/2016) 14 §:n mukaan kunta voi hyväksyä yleisen kirjaston käytösäännöt, joilla edistetään kirjaston sisäistä järjestystä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Käytösäännöissä voidaan antaa määräyksiä kirjaston tilojen ja omaisuuden käytön ohella kirjastoaineiston lainaamisesta, varaamisesta, palauttamisesta ja palauttamisen määräajoista sekä lainauskiellosta, kirjaston käyttökiellosta ja maksuista.

Lain 15.2 §:n mukaan kunta voi asettaa kirjaston käyttäjän määräaikaiseen kirjastokohtaiseen kirjaston käyttökieltoon, jos kirjaston käyttäjä 13 §:ssä säädetyn vastaisesti toistuvasti ja olennaisesti aiheuttaa häiriötä kirjaston toiminnalle tai vaarantaa sen turvallisuutta taikka vahingoittaa kirjaston omaisuutta. Käyttökielto voi olla enintään 30 päivää.

Hallintosääntömääräysten termistö ehdotetaan muutettavan vastaamaan kirjastolakia. Lisäksi ehdotetaan, että aikaisemman käyttökieltoa koskevan määräyksen osalta poistetaan tarpeettomana enintään 30 vuorokauden ajaksi, sillä kiellon rajoitus ilmenee suoraan laista.

Ehdotetut hallintosääntömuutokset

5 LUKU – Johtavien viranhaltijoiden toimivalta

Sivistystoimenjohtajan toimivalta

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sivistystoimenjohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää

(luettelon loppuun lisätään seuraavat uudet kohdat):

34 päättää yleisen kirjaston käyttösäännöt ja sen liitteet

35 päättää kirjaston käyttökiellosta

Vaikutusten ennakoarviointi

Esitetyllä hallintosääntömuutoksella korjataan aikaisemmassa hallintosääntöuudistuksessa syntynyt virhe, jossa yleisen kirjaston käyttösääntöjä ja käyttökiellon määräämistä koskeva toimivalta jäi sisällyttämättä johtavien viranhaltijoiden toimivaltaa koskevaan lukuun. Muutoksen myötä toimivalta osoitetaan sivistystoimenjohtajalle, joka voi edelleen delegoida sen esimerkiksi kirjastotoimen päällikölle. Vaihtoehtona on nykytilan säilyttäminen, jossa toimivalta kuuluisi muodollisesti kaupunginvaltuustolle.

Kuntalaisten ja kirjaston käyttäjien näkökulmasta muutos on myönteinen. Päätöksenteko kirjaston käyttösäännöistä ja käyttökielloista nopeutuu ja tapahtuu lähellä operatiivista toimintaa, mikä parantaa palvelujen sujuvuutta, ennakoitavuutta ja oikea-aikaisuutta. Kirjaston sisäinen järjestys, turvallisuus ja viihtyisyys vahvistuvat, kun kirjastolain mukaisia keinoja voidaan käyttää tehokkaasti ja johdonmukaisesti.

Organisaation ja henkilöstön näkökulmasta muutos selkeyttää vastuita ja toimivaltasuhteita sekä yhdenmukaistaa hallintosäännön terminologian kirjastolain kanssa. Tämä vähentää tulkintaepäselvyyksiä ja oikeudellisia riskejä sekä tukee hyvää hallintoa.

Taloudellisia tai ympäristöön liittyviä vaikutuksia muutoksella ei ole. Muutos toimii välttämättömänä teknisenä korjauksena ennen laajempaa kaupungin talousarvion kirjattua uudistusta. Muutos edistää kaupungin strategisia tavoitteita hyvän hallinnon ja laadukkaan palvelutuotannon osalta.

Toimivalta	Hallintosääntö § 9
Esittelijä	Henkilöstöpäällikkö Silvennoinen Virve
Päätösehdotus	Yhteistyötoimikunta antaa asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle.
Päätös	Yhteistyötoimikunnalla ei ole asiasta lausuttavaa.
Tiedoksi	Kaupunginhallitus